

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 25 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukavinienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 18 d. paduotu ieškovės L. V. kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 22 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovė L. V. padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 22 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės L. V. ieškinį atsakovui R. V. dėl santuokos nutraukimo dėl sutuoktinio kaltės ir santuokos nutraukimo pasekmių, tretieji asmenys antstoliai Imantas Gaidelis, Vytautas Mitkus, Gintas Badikonis, Ramūnas Kamarauskas, Nemira Siugždaitė-Stakeliūnė, Robertas Vasilauskas, Kęstutis Balžekas, Valstybinės mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, akcinė bendrovė SEB bankas, uždaroji akcinė bendrovė „Ignitis“, bankrutavusi uždaroji akcinė bendrovė „ARVOL“, E. D., R. M., G. S., I. S., išvada teikianti institucija – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad teismai pažeidė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias nepilnamečių vaikų išlaikymą ir išlaikymo formą bei nukrypo nuo šiuo klausimu suformuotos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos. Ieškovės teigimu, teismai nesivadovavo kasacinio teismo išaiškinimu, kad parinkta išlaikymo forma turi labiausiai atitikti vaiko interesus. Priešingai, anot ieškovės, teismai, parinkdami išlaikymo nepilnamečiam vaikui formą, vadovavosi kreditorių, o ne vaiko interesais, nevertino atsakovo nemokumo ir sveikatos būklės (daug lėtinųjų ligų), amžiaus ir pan. Teismai netyrė išskirtinių aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą spręsti dėl išlaikymo formos konkrečiai vienkartinę pinigų sumą priteisimo. Taip pat ieškovė nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas, priteisdamas 315 Eur per mėn. išlaikymo dydį nevertino vaiko poreikių, nes iš byloje esančių įrodymų matyti, kad vaiko poreikiai per mėnesį yra 1333 Eur. Todėl, ieškovės vertinimu, teismai pažeidė CK 3.192 straipsnio 2 dalį ir 3.196 straipsnio 1 dalį.

Taip pat ieškovė teigia, kad teismai pažeidė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sutuoktinio asmeninės nuosavybės institutą, sutuoktinių bendro turto padalijimo principus bei būdą. Ieškovės teigimu, UAB Kosmedija akcijos yra jos asmeninis turtas, be to, atsakovas turėjo jai išmokėti 201 285,91 Eur kompensaciją už ieškovės asmeninių lėšų panaudojimą įsigyjant nekilnojamąjį turtą, esantį (*duomenys neskelbtini*). Ieškovė nurodo, kad ji už jos tėvo jai padovanotus asmeninės nuosavybės teise priklausiusius pinigus iš atsakovo įsigijo minėtą įmonę, o atsakovas gautus pinigus panaudojo mamos gydymui. Atsakovas viso proceso metu pripažino, kad ieškovė įmonę įsigijo asmeninės nuosavybės teise ir verslą vystė iš jos tėvo jai asmeninės nuosavybės teise dovanotų pinigų (2 000 000 Lt) ir jos tėvo jai paskolintų pinigų. Ieškovė pažymi, kad šie sandoriai yra galiojantys ir nenuginčijami, todėl teismai nepagrįstai rėmėsi kreditoriaus BUAB „ARVOL“ argumentais apie šių sandorių realumą. Ieškovė pažymi, kad paskolos 2003 m. pabaigoje nedeklaravo, nes jos tėvas mirė 2000 m. spalį, todėl prievolė grąžinti pinigus baigėsi, nes šis klausimas šeimoje buvo išspręstas ne per paveldėjimo institutą, o bendru šeimos narių sutarimu. Ieškovė paaiškino, kad 2020 m. vasarą nusprendė įmonės akcijas padovanoti dukrai, tačiau nors atsakovas ir pripažino, kad įmonė priklauso ieškovei asmeninės nuosavybės teise, notaras netvirtino dovanojimo sandorio. Todėl ieškovė nusprendė akcijų dovanojimo sutartį pasirašyti su atsakovu, akcijas padovanojant dukrai. Vėliau kreditorius BAUB „ARVOL“ šią sutartį nuginklino *actio Pauliana* pagrindu, tačiau tai, kad sutartį buvo sudarę abu sutuoktiniai, nereiškia, kad įmonė ieškovei nepriklausė asmeninės nuosavybės teise. Todėl teismai nepagrįstai konstatavo, kad įsisteigusiais teismų sprendimais nustatytas prejudicinis faktas, kad įmonės akcijos grąžintos į šalių bendrąją jungtinę sutuoktinių nuosavybę. Ieškovė pažymi, kad ankstesnėje byloje nebuvo sprendžiamas ginčas dėl įmonės priklausymo ieškovei asmeninės nuosavybės teise, todėl teismai negalėjo šia aplinkybe remtis kaip prejudiciniu faktu, taip pažeisdami CPK 182 straipsnio 2 dalį.

Be kita ko, ieškovė teigia, kad teismai nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos dėl įrodinėjimo pareigos tarp šalių paskirstymo ir įrodymų vertinimo taisyklės. Ieškovės teigimu, teismai nepagrįstai suabejojo paskolos sutarties realumu, remdamiesi vien kreditoriaus

abejonėmis, nors jis nepateikė jokių įrodymų, kai ieškovė pateikė paskolos santykius patvirtinančius rašytinius įrodymus. Vien tai, kad ieškovė neraiškiai atsakinėjo į klausimus, nepatvirtina abejonių dėl paskolos sutarties realumo. Taip pat jų nepatvirtina ir aplinkybė, kad paskolos sutartis buvo atspausdinta mašinėle ir joje nebuvo nurodytas ieškovės tėvo antras vardas ir asmens kodas.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžinamas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti G. V. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)), 2250 (du tūkstančius du šimtus penkiasdešimt) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB „Swedbank“ banko 2023 m. liepos 14 d. mokėjimo nurodymu Nr. 60 už ieškovę L. V. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)).

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Alė Bukaviniene

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas